

Riktlinjer för fordon och maskiner

Beslutad av kommunfullmäktige 27 oktober 2025, § 121. Dnr KS2025.0124

Dokumenttyp: Riktlinjer

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder

Diarienummer: KS2025.0124

Reviderad: [Datum]

Giltighetstid: Tills vidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Chef Sektor Service

Andra tillhörande dokument: Riktlinjer för resor i tjänsten

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Innehåll

Syfte med riktlinjer för fordon och maskiner	3
Ansvarsfördelning	3
Anskaffning av fordon och maskiner	4
3.1 Drivmedel	4
3.2 Profilerings	5
3.3 Trafiksäkerhet och utrustning	5
Bil- och cykelpool	5
Underhåll och bruk av fordon	6
Laddning och tankning av fordon	6
Uppföljning av fordonsanvändningen	6

Syfte med riktlinjer för fordon och maskiner

Riktlinjen syftar till att tydliggöra ansvar för både anskaffning, bruk och underhåll av kommunens fordon. Riktlinjen reglerar ansvarsfördelningen och hur fordonssamordningen är organiserad samt vilka fordonstyper och drivmedel som är prioriterade. Utöver riktlinjerna för fordon kan förvaltningen behöva utarbeta mer konkreta rutiner.

Riktlinjerna utgår ifrån kommunfullmäktiges prioriterade utvecklingsmål och kommunens energi- och klimatplan som fastslår att Skövde kommunkoncern ska vara en fossilfri, förnybar och energieffektiv organisation år 2030.

Syftet med riktlinjerna för fordon är att

- skapa förutsättningar att nå uppsatta miljö- och klimatmål kopplat till transporter och resor
- öka samnyttjandet och nyttjandegraden av kommunens fordonspark genom bättre samordning
- genom att stimulera till andra transportsätt än bil och genom bättre fordonsnyttjande kunna minska antal fordon
- skapa kontroll, överblick och helhetssyn över kommunens fordon
- förtydliga vad som gäller kopplat till fordon och maskiner i kommunen så att vi får en god efterlevnad av beslutade riktlinjer och rutiner.

Utöver dessa riktlinjer finns också Riktlinjer för resor i tjänsten.

Ansvarsfördelning

Sektor service är strategiskt och operativt ansvarig för fordonssamordningen. Det innebär att de tillhandahåller fordon och maskiner för Skövde kommun utifrån denna riktlinje. Sektor service har, efter samråd med beställaren och berörda funktioner, beslutanderätt att välja fordonstyp, anskaffa och avyttra personbilar, lätta lastbilar, minibussar samt tunga fordon och maskiner som hyrs ut till verksamheterna enligt tecknade internleasingavtal. Sektor service ansvarar för att samverka med de funktioner i kommunen som gemensamt behöver hantera uppkomna frågor kopplat till detta styrdokument.

Varje sektor utser en fordonssamordnare som utgör länk mellan sektor service och verksamheten. Ute i verksamheter med fordon utses **fordonsansvariga** med ansvar för frågor

kring verksamhetens bilar såsom skaderapportering, däckbyten, uppföljning av körsträckor etc.

Varje **förare** har ansvar för kontroll av fordon innan körning, samt att resor i tjänsten sker på ett ekonomiskt, säkert och miljöanpassat sätt i enlighet med lagar, policy och riktlinjer. Den som kör kommunens fordon representerar Skövde kommun. Alla överträdelser av trafikregler som genererar böter betalas av den enskilde, inte arbetsgivaren. Detta gäller även eventuell felparkeringsavgift eller kontrollavgift. Föraren ansvarar också för att rapportera skador och brister till närmast fordonsansvarig.

Varje **chef** ansvarar för att personalen informeras om regler och riktlinjer för fordon och resor. Våra fordon är att betrakta som mobila arbetsplatser och för att både trygga en säker arbetsmiljö och en säker trafikmiljö ska trafiksäkerhet, attityder, invändig städning och kör-sätt återkommande diskuteras på arbetsplatsen.

Anskaffning av fordon och maskiner

Sektor Service fattar, efter samverkan med berörda funktioner, beslut om nyanskaffning, samt val, av fordon (personbilar, lätta lastbilar, minibussar samt tunga fordon och maskiner). Fordonen hyrs ut av Sektor Service till verksamheterna enligt tecknade internleasing-avtal. Inför beslut om anskaffning av fordon, förs dialog med verksamheten om verksamhetens behov och funktionskrav.

Kommunens fordon införskaffas inom ramen för befintliga avtal. För arbetsfordon och arbetsmaskiner görs särskilda upphandlingar. Varje upphandling utgår ifrån kommunens trafiksäkerhets- och miljökrav, verksamhetens behov samt prioriteringslista. Hänsyn ska också tas till att kommunens förmåga att sköta sina uppgifter vid höjd beredskap och krissituationer. Vid upphandling ska utvärderingen av fordonets kostnad grundas på livscykelkostnad.

Inför varje nyanskaffning av fordon eller arbetsmaskin ska behovet av ett nytt fordon prövas, för att se om behovet kan tillgodoses på annat sätt, exempelvis genom en bilpoolslösning, eller genom ett effektivare utnyttjande av befintliga fordon/maskiner i kommunen.

3.1 Drivmedel

Skövdes målsättningar ställer krav på att kommunen ska medverka till omställningen till ett fossilfritt samhälle. Följande prioritetsordning gäller vid beställning av lätta fordon (< 3.5 ton) för att möjliggöra omställningen till fossilfria transporter:

1. Rena elbilar.

2. Dieselfordon som tankas med fossilfritt drivmedel såsom HVO100.
3. Elhybrider och laddhybrider.

Till kategori 1 hör också vätgasdrivna fordon när infrastrukturen för detta är utbyggd. För småmaskiner och handverktyg ska i första hand eldriven utrustning användas. Om det inte är möjligt, används bensindrivna småmaskiner med alkylatbensin. Avvikelse från ovanstående prioritetsordning beslutas av sektor service efter samråd med berörda funktioner.

3.2 Profiler

Samtliga fordon ska vara märkta med dekal i enlighet med den grafiska profilen, så att det framgår att de tillhör Skövde kommun. Undantag görs på vissa fordon om det finns särskilda skäl.

3.3 Trafiksäkerhet och utrustning

För att kunna erbjuda de anställda en säker arbetsmiljö och skydd vid eventuell olycka ställer Skövde kommun krav på att alla fordon ska uppfylla höga säkerhetskrav i enlighet med svensk lag och standard.

För fordon och cyklar som tillhandahålls i tjänsten ansvarar arbetsgivaren för att dessa uppfyller kraven på säkerhet, funktion och utrustning. Medarbetare som framför fordon i tjänsten ansvarar alltid för att de gör detta på ett lagligt och säkert sätt. Till exempel innebär detta att de innehar giltigt körkort av rätt klass, använder bilbälte, är nyktra och drogfria samt följer trafikregler. Om verksamheten så finner lämpligt kan alkomätarutrustning installeras.

Av ekonomiska och miljömässiga skäl ska standardvarianter och fabriksmonterad utrustning alltid eftersträvas i kommunens fordon (undantag motorvärmare). Kupévärmare utgör inte fabriksmonterad utrustning.

Bil- och cykelpool

Genom kommunens bilpool kan man samordnat lösa verksamheternas transportbehov. Bilpoolen är också ett sätt att uppnå en hög nyttjandegrad av kommunens fordon. Visar uppföljning av befintliga fordon i verksamheten att nyttjandegraden av ett fordon är lågt, kan en bilpoolslösning bli aktuell i stället. Det finns en kommungemensam cykelpool i anslutning till Stadshuset som Sektor Service ansvarar för. Cyklar bör därutöver finnas tillgängliga i de

verksamheter där medarbetarna regelbundet transporterar sig i tjänsten på sträckor där det är lämpligt att cykla.

Underhåll och bruk av fordon

Verksamheten har ansvar för att behov av löpande service och underhåll tillgodoses. Sektor Service ansvarar för service, underhåll och reparation av kommunens fordon och arbetsmaskiner. Sådana kostnader debiteras ut till verksamheterna när de uppstår. Vid utplacering av ett fordon eller en arbetsmaskin i en verksamhet är det användaren som ansvarar för att eventuell motorvärmare används och att körning sker efter principen sparsam körning.

Laddning och tankning av fordon

Eldrivna fordon och maskiner ska laddas regelbundet, så att de kan köras på el så mycket som möjligt. Laddning av elbilar ska ske kvälls- och nattetid för att bidra till smart energianvändning. Endast i undantagsfall ska elbilar laddas under dagtid.

Samtliga fordon som är avsedda att tankas med förnybart bränslealternativ (HVO 100) ska tankas med detta. Endast om förnybart drivmedel inte finns tillgängligt inom rimligt avstånd får fossilt bränsle tankas.

Uppföljning av fordonsanvändningen

Fordonens användning och körsträckor behöver följas upp för att kunna styra mot ökat samutnyttjande och bättre samordning. Samtliga personbilar ska förses med digital körjournal. Körjournalerna används för att kunna följa upp efterlevnaden av både detta styrdokument och Skatteverkets regler. Sektor Service följer upp kommunens fordon på en övergripande nivå. I verksamhetsansvaret ingår att följa upp verksamhetens användning av kommunens fordon ur både arbetsmiljö-, trafiksäkerhets- och hållbarhetsperspektiv.